

АНКЕТА О ПОТРЕБАМА УГРОЖЕНИХ СТРАНАЦА У ЛОКАЛНОЈ **ИНТЕГРАЦИЈИ**

АНКЕТА О ПОТРЕБАМА УГРОЖЕНИХ СТРАНАЦА У ЛОКАЛНОЈ ИНТЕГРАЦИЈИ

НСХЦ – Новосадски хуманитарни центар
Арсе Теодоровића 3
21000 Нови Сад
Србија

www.nshc.org.rs

За НСХЦ:
Данијела Кораћ-Мандић

Септембар 2024.

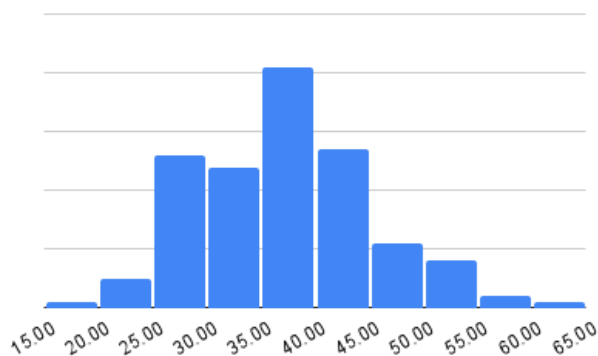
Ова публикација је припремљена уз љубазну подршку Европске уније у оквиру пројекта „Инклузија странаца на Западном Балкану – приступ социјалним и економским правима (FOSTER)”. Садржај ове публикације је искључива одговорност аутора и ни на који начин се не може сматрати да одражава ставове Европске уније и Балканског савета за избеглице и миграције (BRMC).

Увод

У оквиру пројекта FOSTER¹, НСХЦ је током априла и маја 2024. године спровео онлајн анкету међу страним држављанима који говоре руски и који живе у Новом Саду од пролећа 2022. године. Циљ анкете је био да се сазна више о искуствима странаца у Србији и њиховој интеграцији у локалну заједницу. Анкета је била анонимна и спроведена на руском језику уз помоћ Гугл формулара.

I) Демографски подаци

Онлајн анкету је попунило 147 испитаника, од којих 100 жена, 46 мушкараца, и један учесник није одговорио на питање о полу. Просечна старост учесника била је **36,8 година**; најмлађи је имао 18, а најстарији 61 годину.

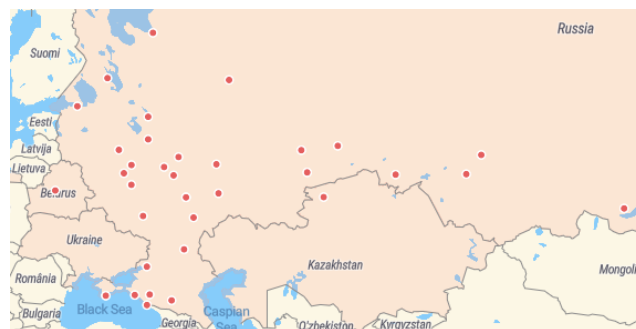
1. Старост испитаника

По националности, 130 учесника су Руси, два Белоруса, један Татарин, један Немац, док 13 није одговорило. Пре него што су напустили своју земљу, већина испитаника живела је у Москви (34%) и Санкт Петербургу (17%).

¹Укључивање странаца на Западном Балкану – приступ социјалним и економским правима

Места порекла

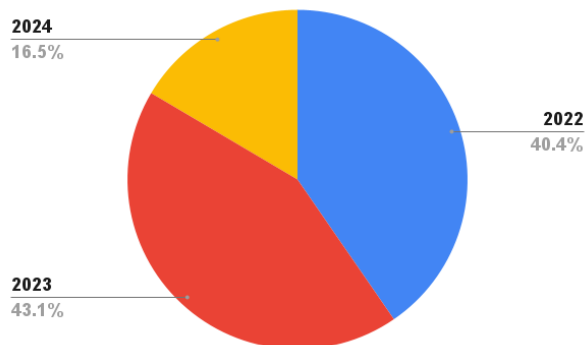
Већина испитаника (52,4%) дошла је у Србију директно из Русије, док су остали живели у једној (32,6%), две (12%), три или више других земаља (3%) пре него што су се одлучили да дођу у Србију. У већини случајева то су биле Турска (у њој је живело 25 испитаника), Казахстан (14), Грузија (12), Јерменија (8) и Црна Гора (7).

2. Градови порекла

Већина испитаника је у време анкетирања живела у Новом Саду (90,5%), док су остали живели у Београду (4%) и другим местима у Србији (5,5%).

Учесници истраживања доселили су се у Србију у претходне две године: 40,4% је дошло 2022. године, 43,1% је дошло 2023. године, док се 16,5% њих доселило у Србију током 2024. године.

3. Година доласка у Србију

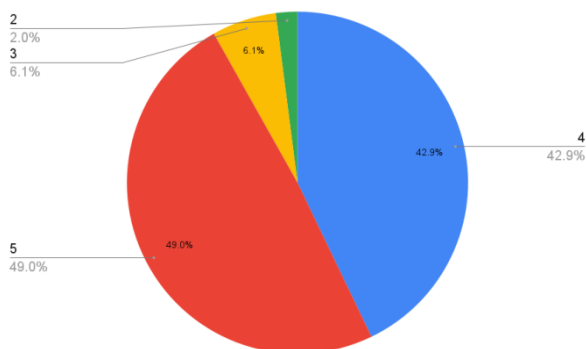
По образовању, **83% има високо образовање**, 11% средње опште образовање, а 6% средње стручно образовање. Међу испитаницима скоро једна трећина су ИТ професионалци, док су остали уметници, фотографи, истраживачи, лекари и други здравствени радници, менаџери за људске ресурсе, наставници, преводиоци, психолози, финансијски и маркетиншки консултанци, економисти, стручњаци за односе с јавношћу, новинари, грађевински инжењери, психолози, предузетници, рачуновође и др.

Што се тиче тренутног радног статуса, 36% је **запослено у иностранству** (ради за лице регистровано у матичној земљи или у земљи која није Србија); 20,4% је запослено у Србији (ради за лице регистровано у Србији); 18,4% је незапослено; 23,8% раде као слободњаци са повременим пословима; 6,2% волонтира.

Већина испитаника живи са члановима породице или пријатељима (57%), са супружницима и малолетном децом (27%), док 16% живе сами.

II) Какав је ваш живот овде?

На питање како би оценили место у коме тренутно живе (као место за живот), на скали од 1 до 5 (1 = „Уопште ми се не свиђа овде“, 5 = „Волео бих да живим овде дуже време“), просечна оцена је била **4,39**. Најчешћа оцена је била 5 (49%).

4. Како оцењујете тренутно место становања (1-5)

Критике се углавном односе на високе цене и порезе, прљаве улице и зграде исцртане графитима, загађен ваздух, чињеницу да је пушење углавном дозвољено у ресторанима, на претоплу климу, недостатак паркова и игралишта за децу, недостатак одређених услуга и онлајн куповине и испоруке производа.

Са добре стране, Србију виде као лепу земљу и Нови Сад као леп град. Воле људе и њихову љубазност и отвореност, бициклическу културу, чињеницу да су зелене површине у близини, широке авеније, архитектуру, пуно зеленила.

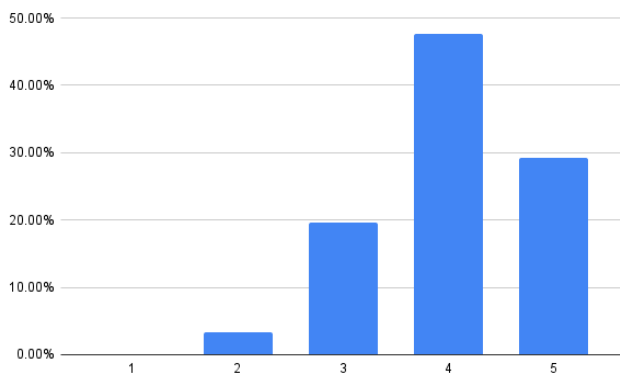
„Свиђа ми се љубазност и опуштеност људи, прелепа архитектура у Новом Саду, безбедност, близина Европе, лепо је што људи овде говоре енглески, доступност легализације (боравка) и могућност лаке интеграције деце у школу.“

„Прелепа земља, град, људи, природа, време, храна. Заиста нам се све свиђа.“

„Нови Сад је изненађујуће удобан и пријатан град. Има одличну саобраћајну инфраструктуру, европске зграде и добар услужни сектор.“

„Веома ми је драго што сам пронашао овај град, а затим се преселио овде, до сада никада нисам пожалио због одлуке.“

Већина испитаника процењује **квалитет свог живота у Србији** (стамбени, друштвени живот, култура итд.) **као веома добар (47,6%)**. Просечна оцена на скали од 1 (веома лоше) до 5 (одлично) је **4,39**.

5. Квалитет живота испитаника у Србији (1-5)

Квалитет живота највише нарушавају **нестабилни извори прихода** и **високи животни трошкови** (кирија, режије и др.), **језичка баријера** и недостатак могућности за развој друштвених контаката, недостатак културних дешавања, неразвијеност банкарских и других услуга, широко распрострањено пушење итд.

„Све је веома скупо, а квалитет ствари и услуга оставља много простора за побољшање.

„Друштвени живот ми је пао скоро на нулу након емиграције.“

„Моја примања ми сада не дозвољавају да се здравствено осигурам, да идем на одмор или да летим код рођака.“

„Оно што квалитет живота чини веома добрим или одличним је отвореност и доступност локалног становништва, повољна клима, бројни културни догађаји, понуда услуга потребних за квалитетан живот, чак и са ограниченим примањима.“

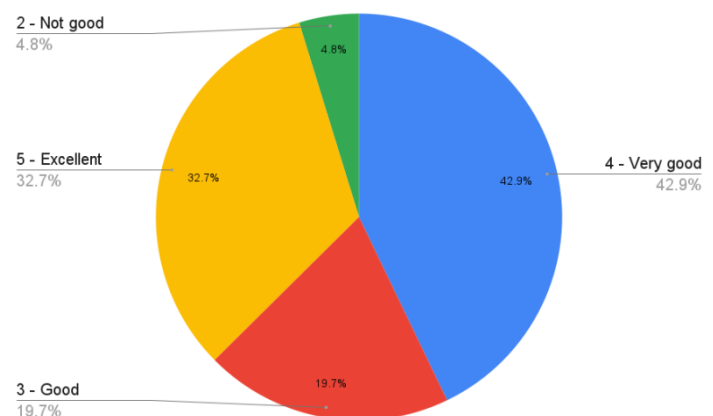
„Веома приступачни људи. Постоји превага људских ставова над формалним захтевима.“

„Овде има свега за нормалан живот. Живимо у центру града, 5 минута од базена за децу, моје канцеларије и тржног центра. Тренинг центар је удаљен 10 минута, парк и школа су у близини. Постоји много различитих културних догађаја. Увек се има чему присуствовати: од предавања о историји уметности до шетње Фрушком гором.“

„Овде је скоро све што ми треба и што би могло да се очекује у граду са популацијом од 350 хиљада људи.“

Већина испитаника свој **тренутни економски статус оцењује** као **релативно добар** (42,2% тврди да „могу да купе нову одећу, али да би купили фрижидер или веш машину морали би да уштеде“) или **прилично добар** (41,8% тврди да „могу да купе кућне апарате, али да би морали да уштеде новац за куповину новог аутомобила“). За 11% испитаника куповина хране није проблем, али се муче да купе нову одећу. Само 1,4% се бори да покрије трошкове хране и других основних потреба, док је 4% веома имућно и без потешкоћа може да купи стан или кућу.

Испитаници се осећају прилично добро откако су се преселили у Србију. Просечна оцена на скали од 1 (осећам се веома лоше већину времена) до 5 (осећам се одлично већину времена) је 4,03.

6. Како се осећате откако сте се преселили у Србију?

За оне који се лоше осећају, разлози су незапосленост и нестабилна примања, проблеми са интеграцијом у нову средину, бриге око дозволе боравка, недостатак комуникације са мештанима због језичких баријера итд. С друге стране, 32,6% је изјавило да се најчешће осећа одлично јер уживају у слободи и безбедности, клими и темпу живота у Србији.

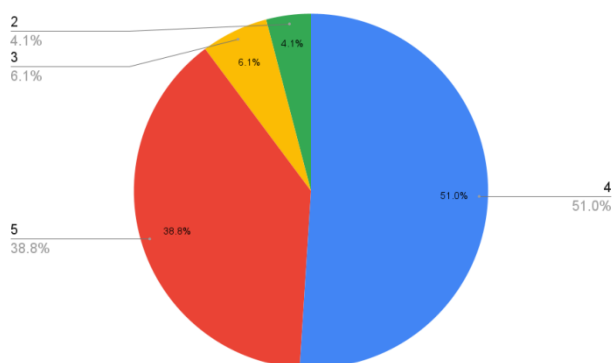
„За моју професију нема изгледа за посао. Тренутни нестабилни приходи могу се значајно смањити у било ком тренутку.“

„Све се променило: дневна рутина, храна, посао, пријатељи, језик и време. Оно што волите и оно што вас нервира. Пре него што сам се преселио постојала је једна брига, због безбедности. Сада је боље, али понекад је количина нових ствари преплављујућа.“

„И даље је све врло нестабилно, али оптимистично :)”

"Напади меланхолије."

Већина испитаника се у Србији осећа прилично безбедно. На скали од 1 (уопште није сигурно) до 5 (потпуно је сигурно) просечна оцена је била **4,24**. Већина се осећа веома безбедно (51%) или потпуно безбедно у Србији (38,8%). Разлози да се не осећају безбедно били су општа несигурност и нестабилност због новог почетка, забринутост да ли ће им бити дозвољено да остану у Србији, специфични проблеми са којима се суочавају угрожене групе, финансијска ситуација итд.

7. Квалитет живота испитаника у Србији (1-5)

„Због опште несигурности и нестабилности због покретања сопственог посла, осећај сигурности ми је прилично далеко.“

„Као члан ЛГБТ заједнице не осећам се сигурно.“

„Не разумем баш политичку ситуацију у Србији, изгледа да није баш стабилна. Осим тога, приметан је утицај Русије (иако смо, заправо, захваљујући овом утицају могли да се тако лако преселимо овде), што би у садашњој ситуацији потенцијално могло да наруши нашу безбедност.“

„Не осећам се потпуно безбедно када размишљам о обнови боравишне дозволе – ако је из неког разлога не обнове, мораћу да потражим место за пресељење. Апсолутно не желим да се вратим у Русију.“

„Осећам се несигурно због своје финансијске ситуације.“

„Отказивање боравишних дозвола за неке Русе без објашњења потврђује бојазан да би се ситуација могла драматично променити.“

„У односу на моју домовину, живот у Новом Саду је много безбеднији у сваком смислу. Али могућност да власти депортују било коју особу назад у Русију је застрашујућа. Данас се нигде у свету не можете осећати 100% безбедним. Мислим да би српско држављанство (у нашем случају) донело мир.“

„Видим да је овде много безбедније него у Русији, али анксиозност не нестаје.“

„Чини ми се да је стопа криминала прилично ниска, а путеви сигурни, мирно прелазим пут на различитим местима.“

„Деца иду сама у школу и у шетњу, што није био случај у мом родном граду.“

На питање о добрим странама живота у Србији и шта им се овде највише свиђа, најчешће су помињани топла клима, љубазни људи, опуштен начин живота, природа, прилика да се доселе овде, безбедност, умерене цене живота, словенски језик.

„Прилично је лако научити језик. Људи су, по мом искуству, прилично отворени за комуникацију. Умерене цене и посебно порези.“

„Позитиван однос већине локалног становништва према Русима, пријатна клима,

мала величина земље, нема потребе да се проводи много времена на путу. Миран начин живота, без журбе и стреса.”

„Добри људи.”

„Клима, клима и још једном клима! Све лепо цвета овде, (могу да носим) патике зими, нема леденица по глави, нема снежних падавина... Миран живот, лепа људи, хвала што сте нас угостили.”

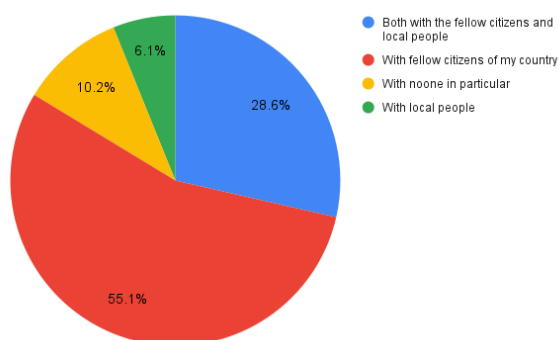
„Могућност добијања сталног боравка након три године живота уз дозволу боравка, блиску културу, исту веру, сличност језика, климе, хране.”

„Близина Европе, сличан језик, љубазно становништво, најперспективнија од земаља без виза (за посао, студирање, дугорочни боравак)”

„Много зеленила у граду, безбедност на улицама, добар однос локалног становништва према Русима, добра градска инфраструктура и величина града (Нови Сад), могућност да се брзо нађете у природи, много људи који говоре руски, једноставан локални језик .”

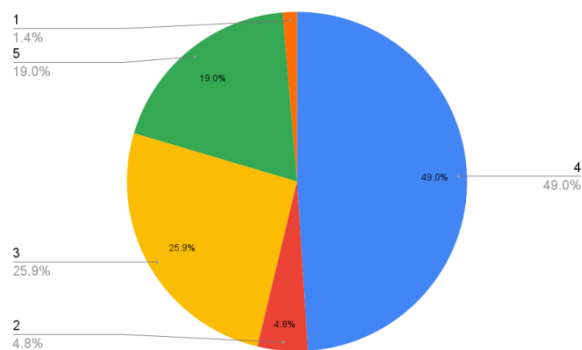
„Дружељубиви, отворени људи, умиљате животиње, можете мазити скоро све псе. Комшија је свака особа која живи у кругу од 3-5 километара.”

Више од половине испитаника највише се дружи са земљацима (55%), или подједнако са земљацима и локалним становништвом (28,6%); 10,2% се не дружи ни са ким посебно, а 6% се дружи углавном са локалним становницима.

8. Са ким највише комуницирате (дружите се, проводите време) ван свог домаћинства?

Интеракције са структурама власти у Србији оцењене су као добре. На скали од 1 (веома лоше) до 5 (одлично) просечна оцена је била 3,84.

9. Како бисте оценили своју интеракцију са државним институцијама у Србији (Министарство унутрашњих послова, гранична полиција, итд.)? (1 - лоше, 5 - одлично)

Проблеми у овој области су се односили на недостатак информација и објашњења, сложене процедуре, непостојање могућности онлајн аплицирања за боравишну визу и дуго чекање.

„Необично је да немате особу која вам може разјаснити државне законе. Приликом подношења захтева за боравишну дозволу, било какве консултације су доступне само код адвоката и за новац. Све консултације око добијања боравишне дозволе обављају сами, контактирате адвоката, саветујете се са сународницима. Иако кажу да је у Русији добијање боравишне дозволе за странце још непријатељски процес.”

„Често тешка интеракција због недостатка знања језика, сложених процедура у више корака.”

„Незгодно радно време владиних организација. Једном је требало да добијем потврду од МУП-а, али се одељење затворило пред посетиоцима 15 минута пре званичног краја радног времена. (...) Једном су ми у полицијској станици замало изгубили пасош.”

„Дуго смо чекали одговор за упис детета у школу. Отварање рачуна у банци траје дуго; понекад су полицајци непристојни.“

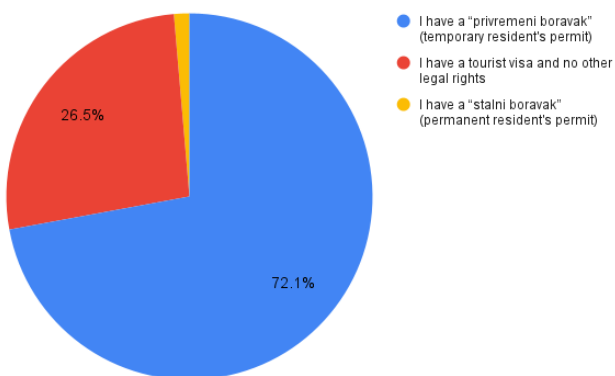
„Увек треба да комуницирате лично. Није много тога доступно на мрежи. Морате да потрошите доста времен одлазећи у ове институције.“

Укупна самопроцена живота испитаника од доласка у Србију до сада показује да већина сматра да им је квалитет живота смањен али да могу да се носе са тим (36%) или да им је живот прилично исти (30%). Укупно 30,6% процењује да им се квалитет живота повећао, или да је знатно виши него што је био. Само 3,4% сматра да им је знатно опао квалитет живота.

Што се тиче изгледа за побољшање, **49,7%** сматра да се њихов живот у Србији из дана у дан побољшава; 39,5% да остаје исто, док 10,9% не мисли да им се живот поправља.

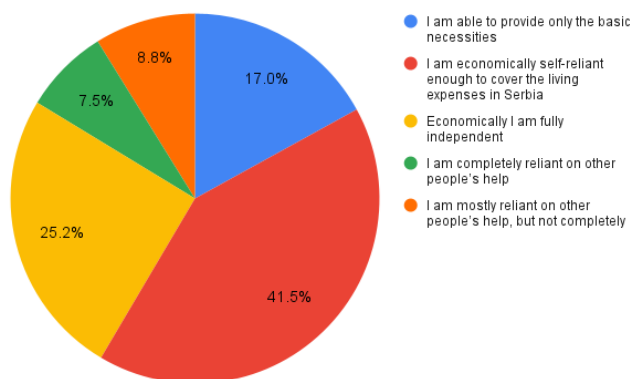
III) Интеграција

Већина испитаника (72,1%) има **„привремени боравак“** (дозволу за привремени боравак); 26,5% има туристичку визу и нема других законских права, док 1,4% има **„стални боравак“** (дозволу за стални боравак).

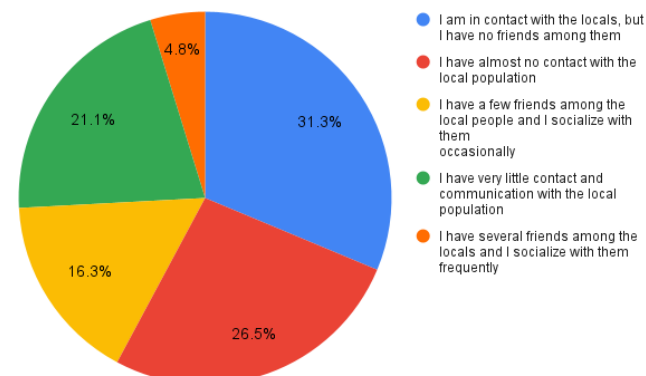
10. Боравишни статус у Србији

Што се тиче **економских могућности за самоодрживост**, 41,5% је економски довољно самостално да покрије трошкове живота у Србији; 25,2% је економски потпуно независно. С друге стране, 17% се углавном ослања на туђу помоћ, али не у потпуности, док се 7,5% у потпуности ослања на туђу помоћ.

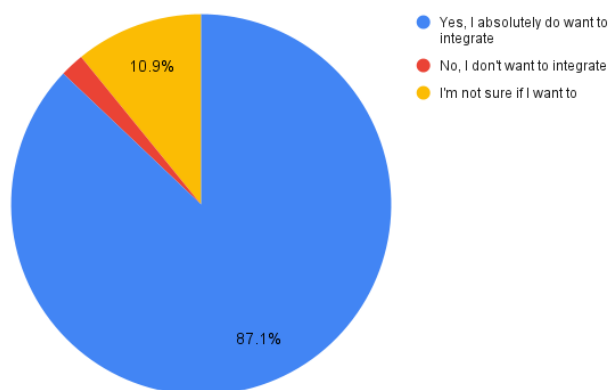
11. Економска самоодрживост у Србији

Већина испитаника има **контакт са локалним становништвом** али међу њима нема пријатеља (31,3%) или има врло мало контакта и комуникације са локалним становништвом (26,5%); 16,3% има неколико пријатеља међу локалним становништвом и повремено се дружи са њима, док се 4,8% често дружи са локалним пријатељима. 21,1% нема скоро никакав контакт са локалним становништвом.

12. Друштвена интеграција у Србији

Што се тиче интеграције у Србији, велика већина (87,1%) „апсолутно жели“ да се интегрише у Србији; 10,1% није сигурно, док 2 % не жели да се интегрише.

13. Да ли бисте желели да се интегришете у Србији?

За пет година 41,5% себе види како живи у Србији; 8,8% очекује да живи у другој европској земљи; 2% да живи ван Европе; 2,7% да живи код куће, док 44,9% не зна.

„Био бих срећан да се интегришем у српску заједницу, посебно културну, и сада тражим начине за такву интеграцију и отворен сам за сарадњу са српском културном заједницом.“

„Нисам још сигуран да ли желим да живим овде цео живот, али за наредних пар година овде ми је добро. Време ће показати.“

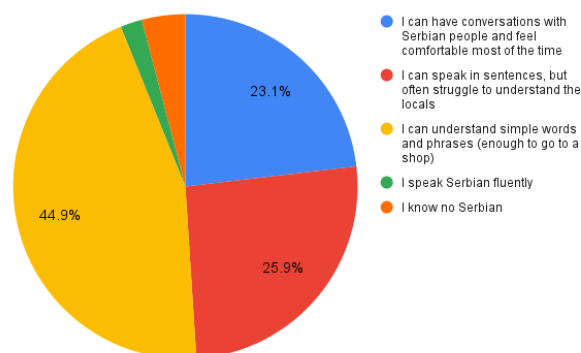
„Надам се да ће се ситуација у Руској Федерацији нормализовати да бих могао да се вратим.“

„Желим, али сада постоји неизвесност. За мене ће имати смисла да се интегришем само ако се у Србији уведе двојно држављанство. Док се то не догоди, нема смисла улагати много труда у то.“

„Сада се бавим питањима обезбеђивања сопственог живота овде. А интеграција захтева труд и посвећеност.“

„Нисам сигуран да ћу дуго остати овде. Тренутно немам енергије да научим језик.“

Већина испитаника српски језик учи у школи језика или код наставника (41,5%) или самостално (38,1%). Само 5% добро говори српски, док 15% не покушава да научи језик.

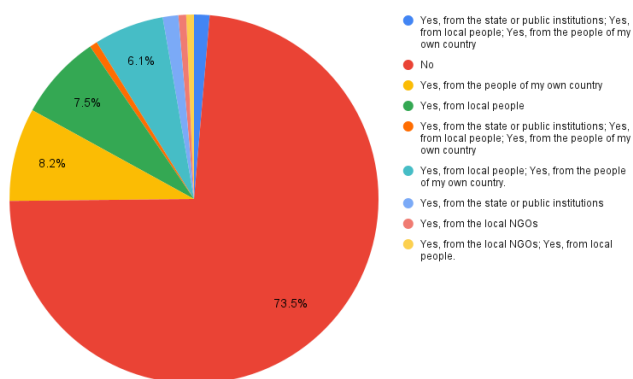
14. Процена знања српског језика

Што се тиче нивоа знања српског језика, 44,9% може да разуме једноставне речи и фразе (довољно за одлазак у продавницу); 25,8% зна да говори у реченицама, али има потешкоће да разуме локално становништво; 23,1% може да разговара на српском без већих тешкоћа; 4,1% не зна српски, док 2% течно говори српски.

IV) Помоћ у локалној интеграцији

Од доласка у Србију већина испитаника (73,5%) **није добила никакву бесплатну помоћ** (подршку, помоћ) у интеграцији. 15,6% је добило помоћ од својих земљака; 15% од локалног становништва; 2% од локалних удружења и 2% од државних или јавних институција. Помоћ је укључивала информације, помоћ око документације и становања.

15. Од када сте дошли у Србију, да ли сте добили неку бесплатну помоћ (подршку, помоћ) при настањивању?

„(Добио сам) Помоћ око добијања боравишне дозволе, помоћ у основним потрепштинама, огромну моралну подршку.“

„Пријатељи су ми помогли да пронађем смештај и одговорили на моја питања о легализацији и животу овде.“

„Када сам тек стигао, живео сам са својим пријатељем Србином кога сам упознао пре него што сам емигрирао. Када сам имао финансијских потешкоћа, помагали су ми и мештани и моји сународници у основним потрепштинама. Генерално, и са једним и са другим имам нормалне пријатељске односе и међусобну подршку.“

„НСХЦ (локално удружење) је много помогао и наставља да помаже на различитим нивоима: прихватили су ме као волонтера, што ми је омогућило да добијем привремени боравак, отворени су за комуникацију, што ми омогућава да боље разумем локалну ситуацију. Организују догађаје у којима нуде учешће, што ми омогућава да се интегрисем у локалну заједницу.“

„Фирма је платила трошкове селидбе, новцем помогла у проналажењу и изнајмљивању стана, издавању боравишне дозволе и радних докумената, газда је помогао да се ствари транспортују од канцеларије до стана.“

„Газда је оставио свој ауто да га користимо. Комшиница је на све начине помагала са децом и обезбедила нам замрзивач за чување хране.“

„Комшије су нашем детету дале одећу која је била премала за њихову децу.“

„Није то финансијска помоћ, али увек можете пронаћи одговоре на сва питања која се појаве у разговорима. И ово нису токсични одговори у духу „прогуглајте сами“, људи вам заиста могу рећи на коју клинику да одете, код којег специјалисте да одете.“

„(Помогле су ми) Информације и савети на руским четовима.“

Што се тиче **искустава са локалним становништвом, већина је била одлична**. На скали од 1 (веома лоше) до 5 (одлично), просечна оцена је **4,3**. Лоша искуства су укључивала проблеме са језиком и непристојно понашање неких локалних људи.

„Пар пута на дечијој клиници сестра је одбила да разговара са нама јер нисмо разумели српски. Двоје моје деце иде у локалну српску школу и, по мом мишљењу, добро су се прилагодили животу у новој земљи. Одлично смо савладали српски језик и имамо српске пријатеље.“

„Успео сам да се спријатељим са двојцом колега. Генерално, комуникација у продавницама, кафићима, апотекама, службама, на улици, приликом изнајмљивања стана била је веома непријатно искуство; непоштовање и грубост или равнодушност у најбољем случају.“

"Никада се нисам сусрео са негативношћу."

„Понекад људи почну да причају о политици и то постане незгодно.“

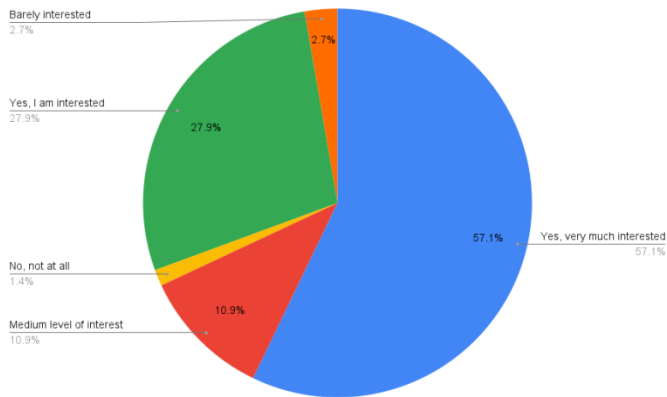
„Понекад су одбијали да разговарају са мном јер не знам српски језик, али то је било изузетно ретко.“

"Људи су отворени и спремни да помогну."

„Сви су љубазни, али још увек постоји језичка баријера.“

На питање да ли су заинтересовани за упознавање више људи из локалног

становништва и стварање ближих веза са њима, велика већина је одговорила да су веома заинтересовани (57,1%) или да су заинтересовани (27,9%), док је 15% било равнодушно или незаинтересовано.

16. Да ли сте заинтересовани да боље упознате локално становништво и успоставите ближе везе са њима?

„Ја сам одрасла особа и не тражим посебно нове пријатеље. Мој син учи у локалној гимназији и има пријатеље српске националности, а сигуран сам да ће их бити још више.“

„Не улажем посебне напоре да пронађем нова познанства ни међу имигрантима ни међу локалним становништвом, али са задовољством комуницирам кад год је то могуће.“

„Чини ми се да сами мештани нису посебно заинтересовани за ово.“

„Веома је тешко. Што више познаника имам, то код више људи могу да се обратим за помоћ и подршку.“

„(Мене) занима, али не знам како да то урадим.“

„Волим људе, волим да комуницирам, учим језик, али ако не комуницирам са локалним становништвом, нећу научити да говорим српски.“

„Желео бих да боље разумем културу и идеје о свету Срба, језику.“

Као највећу помоћ за локалну интеграцију до сада, испитаници су навели бесплатне курсеве језика и другу помоћ у учењу српског језика и комуникацији са мештанима, информације и помоћ при добијању боравишне дозволе, могућности дружења са локалним становништвом.

„Свака помоћ: место где можете седети заједно и ћутати; интеракција кроз игре; клуб за разговор на српском језику; заједничка путовања, одласци до школе, АПР-а, МУП-а, болнице, полиције са причом о томе како то функционише, упознавање запослених у организацијама како би се видела људска страна установа. Свако искуство упознавања Србије у групи ће ми помоћи, јер у групи није страшно када си на новом месту, а онда то место постаје познато и више те не плаши, већ постаје препознатљиво.“

„Објашњење локалних становника о карактеристикама и аспектима њиховог живота, помоћ у учењу језика, партнери у разговору.“

„Приручници од сународника за добијање боравишне дозволе.“

„Бесплатан или бар не тако скуп курс српског језика.“

„Бесплатни разговорни клубови са Србима за упознавање и дружење са њима.“

„Курсеви дечје књижевности или цртаног филма на српском за помоћ у сналажењу са језиком.“

„Комуникација, разумевање како овде функционише живот, шта се прихвата, а шта не. Укључивање у неформални живот.“

„Мој пријатељ Србин ми је показао град, упознао ме са другим мештанима и научио ме основама српског језика (пре него што сам почео да похађам часове).“

“Повољан руски вртић”

„Чињеница да је дете ишло у српску школу и да смо почели блиско да комуницирамо са другим родитељима.“

„Заједница спремна да разговара са мном на различитим језицима о различитим темама. Пошто познајем енглески и српски језик, волео бих да на неким местима упознам мештане и покушам да научим да разговарам са њима. Али

за ово су нам потребни мештани који су спремни да толеришу недовољно добар српски и енглески.“

„Можда место где се можете срести и комуницирати и примати информације о новонасталим питањима.“

„Неки догађаји за успостављање веза и познанстава са локалним становништвом, разговорни клубови са Србима, курсеви језика свакодневног српског језика.“

Највеће **препреке** за локалну интеграцију до сада су биле непознавање језика и немогућност комуникације са локалном заједницом, недостатак информација, недостатак времена за учење језика, психичке потешкоће.

„Психолошке потешкоће (као што су социјална анксиозност и карактеристике поремећаја аутистичног спектра).“

„Непознавање локалног језика, личних психолошких квалитета (затвореност, благост карактера) што је у директној супротности са менталитетом већине локалног становништва (екстроверта).“

"Језичка баријера, депресија и недостатак енергије."

"Бирографија"

„Недостаје ми прилике да се спријатељим локално.“

„Имам потешкоћа са учењем језика. Непознавање српског језика и лош ниво енглеског.“

„Није јасно како претражити и сазнати све.“

„Мало је времена за учење српског језика, јер морате много да радите да бисте подмирили своје трошкове.“

Као **најпотребније услуге** за локалну интеграцију, испитаници су навели курсеве језика и конверзационе клубове где би могли да се упознају са локалним животом, као и правну помоћ по потреби.

„Мислим да би помоћ у проналажењу посла била најкориснија, као и приступачније здравствене услуге (не тако скупе и на руском), пошто су за мене један од главних проблема у интеграцији моји психички проблеми.“

„Највише нам је потребан бесплатан курс српског. Чим имам снаге да нешто урадим, излазим из куће, а свуда око мене је српски језик. Потребан нам је клуб за разговор.“

„Помоћ од адвоката, учење језика, упознавање локалне пословне заједнице.“

„Друштвени клубови су добра идеја, разговорни или, на пример, играње друштвених игара. Бесплатни курсеви језика су такође добра идеја.“

„Сањам о консултантској служби којој бих се могао обратити за савет када се појаве различите животне ситуације. Постављају се разна питања, како о интеракцији са државним организацијама, градским службама, тако и о културним традицијама, како је уобичајено решавати нека свакодневна питања итд. Сада се већина ових информација може наћи у четовима на руском језику, али ово је субјективно искуство Руса какви смо и ми. Волео бих да имам прилику да добијем информације од Срба.“

„(Најпотребнија је) Правна помоћ у вези са порезима (+случајеви са улагањима), пракса опорезивања странаца, нијансе банкарских услуга, некретнине, слање деце у вртић и школу, пензије.“

Ова анкета је спроведена у оквиру пројекта* „Подршка интеграцији угрожених странаца у локалну заједницу“ који реализује НСХЦ од 1.4. до 30.9.2024.

Циљ истраживања био је да се сазна више о положају и тренутним потребама угрожених странаца који су, због принуде да напусте своју земљу, дошли у Србију 2022-2024. године и којима је сада потребна подршка у друштвеној интеграцији.

На основу прикупљених података, у оквиру овог и других будућих пројеката, биће дате и спроведене препоруке за међукултуралне и друштвено инклузивне активности.

**Пројекат је подржан у оквиру пројекта „Инклузија странаца на Западном Балкану – подршка социјалним и економским правима (FOSTER)“ који је развијен као регионални одговор 7 организација цивилног друштва повезаних са Балканским савезом за избеглице и миграције (BRMC) и Данског савеза за избеглице (ДРЦ) на заједничке изазове везане за миграције у региону Западног Балкана, са фокусом на основна људска права различитих рањивих група миграната и странаца, посебно њихов подршка социјалним и економским правима.*

Пројекат финансира Европска унија у оквиру програма ЕУ за цивилно друштво и медије за добробит Западног Балкана и Турске за 2021-2023. (ИПА III) у оквиру лога „Људска права, антидискриминација и интеркултурални дијалог“.